

BODÓ IMRE: ADALÉKOK TAKÁTS GYULA, KÖLTŐ ÉLETRAJZÁHOZ

Somogy híres költőjét 1982-ben ismerhettem meg Kaposváron. A Városszépítő Egyesület – a TIT Somogy Megyei Szervezetével karöltve – a Magyar Nyelv Hete keretében április 20-án rendezte meg Fekete István író emléktáblájának felavató ünnepségét, melyet a család volt kaposvári lakásának falán helyeztek el. Az ünnepségen Takáts Gyula Baumgarten- és József Attila díjas költő emlékezett az íróra.

Az avatást követően ismerhettem meg Gyula bácsit, akit már előtte is tiszteltem. Mint keszthelyi diák többször is jártam a becehegyi kápolnánál, illetve szőlőjénél, mivel a barátoméknak is ott volt kis birtokuk.

Jómagam 1982-ben már Dombóváron éltem, és amikor bemutatkoztam, és elmondtam, hogy Göllében születtem, feleségem óvónő, ő pedig Lápafőn látta meg a napvilágot. „Lápafőn, hiszen akkor földim, mert az én elődeim is valaha ott éltek” – mondta Takáts Gyula.

Azt tudom, hogy többször járt ott, és ilyenkor felkereste Balla Miskát, a lápafői helytörténészt. Őt én is ismerhettem. Nagyapám katonabarátja volt. Balla Mihály (1912–1990) valóban mindent tudott Lápafőről és környékéről.

Köztudott, hogy Lápafőt mindig is református községként tartották számon. Természetesen pár katolikus család is élt a faluban, és ma is él, erről tanúskodik a falu végén látható Mária-szobor. A lápafői lakosok a mai napig is „Mária képe” néven tisztelik. A szobor történetével kapcsolatban egy hihető legendát is őriznek a faluban. Jómagam még a 70-es évek elején hallottam Balla Miska bácsitól a következő mondát:

„Lápafőnek több kisnemese is volt, többek között a katolikus Takács Pál. Neki volt egy szép leánya, Mária, aki beleszeretett egy hozzá nem illő, jobbágy fiúba. A szülők azonban tiltották ezt a szerelmet. A lány végső elkeseredésében öngyilkos lett, belevetette magát a kútba.”

Takács Pál a 2019. május 18-án újraavatott szobor elődjét emeltette Mária leánya emlékére és a Szűzanya tiszteletére. Ugyancsak azon a napon avattuk fel a Sobri- kopjafát is. Tudjuk, hogy a híres bakonyi betyár és barátai a lápafői szőlőhegyen húzták meg magukat, majd a határban lőtték le, a „lápafői csata” néven említett lövöldözések és üldözések során. A feljegyzések szerint „a Sobrit és társait üldöző szakcsi pandúrok és császári katonák valószínűleg Takács Páltól szereztek tudomást, akinek a birtokán tanyáztak. A helyet, ahol bujkáltak, Németh István vincellér mutatta meg a császári katonáknak.”

Takáts Gyula bácsi szerint elődei földje vesztett kisnemeseek voltak.

Bár érdemes tovább kutatni, de az említett tények alapján Takács Pál feltehetően Takáts Gyula költő, író üknagyapja volt. Nagyapja már férfiöltöny készítőként (szabó) tevékenykedett Tabon. Édesapja pedig történelem–testnevelő tanár lett Kaposváron. A Polgári Iskolában tanított, többek között Fekete Istvánt is.

Ezt a kis történetet mondtam el a Takáts Gyula Emlékházban megtartott előadásom alkalmával, amikor 2020. szeptember 29-én a Berzsenyi Társaság meghívásának tettem eleget. Úgy gondolom e csekély adalék sokat mondhat a tisztelt és szeretett kaposvári költő életútját kutatók számára.